

Κείμενο 1

[Κατηγορίες γυναικών που αφορά στις μέρες μας η Γιορτή της Γυναίκας]

Το παρακάτω κείμενο είναι διασκευασμένο άρθρο της Εύας Στάμου, που έχει δημοσιευτεί στον ιστότοπο bookpress.gr/stiles/210-stamou/1426-giorti-tis-gynaikas με τίτλο «Μας αφορά η Γιορτή της Γυναίκας;» στις 6 Μαρτίου 2011.

Η 8η Μαρτίου καθιερώθηκε το 1975 από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως η «Διεθνής μέρα εορτασμού των επιτευγμάτων των γυναικών» άσχετα από φυλετικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς ή γλωσσικούς διαχωρισμούς. Σκοπός της θεσμοθέτησης ήταν να συμβάλλει στην ισότητα μεταξύ των δύο φύλων.

Εξίσου σημαντική όμως είναι και η ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες. Η απουσία οποιασδήποτε διάκρισης μεταξύ διαφορετικών ομάδων γυναικών μπορεί να κρύβει μια παγίδα που αντί να προάγει την ισότητα, αναδεικνύει συγκεκριμένες κοινωνικές και οικονομικές κατηγορίες, αγνοώντας την ίδια στιγμή τις πιο ευάλωτες ομάδες που έχουν πραγματική ανάγκη προστασίας και υποστήριξης.

Για ποιες γυναίκες μιλάμε όταν αναφερόμαστε στις γυναίκες που είθισται να γιορτάζουν την 8η Μαρτίου; Ποιες κατηγορίες γυναικών αφορά στις μέρες μας η Γιορτή της Γυναίκας; Η ανάγκη διαφοροποίησης είναι επιτακτική.

Μιλώντας για το κοινωνικό φάσμα, [...] μπορούμε να μιλήσουμε για γυναίκες της μεσαίας και της ανώτερης τάξης που μοιράζονται -στις Δυτικές κοινωνίες- την πολιτική και οικονομική εξουσία με τους άνδρες, αλλά και [...] για μητέρες που μεγαλώνουν στο σπίτι τα παιδιά τους, υπαλλήλους, φοιτήτριες, εργάτριες του ελάχιστου ημερομισθίου, «αόρατες» μουσουλμάνες των αστικών κέντρων των οποίων κάθε επαφή με τον έξω κόσμο μεσολαβείται από τον σύζυγο ή τον κηδεμόνα, μετανάστριες από την ανατολική Ευρώπη που δουλεύουν ανασφάλιστες στα σπίτια ή τους αγρούς για ένα πιάτο φαΐ, τσιγγάνες που επαιτούν στα φανάρια.

Οι γυναίκες που διαφημίζουν το κορμί τους προς πώληση σε περιοδικά, εφημερίδες και τηλεοπτικά κανάλια -σαν οποιοδήποτε άλλο προϊόν- είναι ένα φαινόμενο που έχει πάψει να μας σοκάρει ή να μάς προβληματίζει ως κοινωνία, αφού θεωρούμε πλέον την κατάσταση αυτή φυσική. Συνέπεια αυτής της λογικής είναι η αποδυνάμωση του κινήματος κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. [...]

Στην άκρη του φάσματος έχουμε τις γυναίκες που αποκτούν πανεπιστημιακά πτυχία, ασχολούνται με τα κοινά, καθιερώνονται σε επαγγέλματα που μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν καθαρά ανδρικά και ζουν τη ζωή τους με τρόπους που σταδιακά καταργούν τους παγιωμένους ρόλους και τα παραδοσιακά πρότυπα που ακόμα επικρατούν στις Δυτικές κοινωνίες. [...]

Κείμενο 2

Η ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΜΕΝΗ

Το παρακάτω διασκευασμένο απόσπασμα είναι από το έργο της Καλλιρρόης Παρρέν με τίτλο Η Χειραφετημένη (Η Χειραφετημένη. Τυπογραφείον Παρασκευά Λεώνη, Αθήναι 1900, σελ. 129-138, στον Τόμο Η', σελ. 357, εκδόσεις Σοκόλης, 1997

[...]Εάν έπαυες να με αγαπάς ποτέ, είχαν είπει την πρώτην ημέραν των γάμων της εις τον άνδρα της, θα απέθνησκον. Αλλ' ευθύς ως μετανοήσασα: *όχι, θα έμενεν η Τέχνη, θα μου έμενεν η εργασία. Θα έζων.*

Ο Κώστας¹ εννóει τώρα και αυτός την δύναμιν της Τέχνης. Εννóει όλα τα αισθήματα τα οποία αύτη αφυπνίζει. Ηννóει τα φίλτρα και τα μαγικά της μυστήρια. Ηννóει την μεγάλην αντίπαλον, την οποία ευρίσκουν τα ανυπότακτα πνεύματα και αι μικραί της ανθρωπίνης φύσεως ατέλειαι εις αυτήν.

Η Μαρία ακράτητος κατέβη εις τον κήπον. «Ελάτε, εφώναζε, διευθυνόμενη προς μιαν τεχνητήν λίμνην, η οποία ευρίσκετο όπισθεν της οικίας. Ελάτε εις την λίμνην, είναι πολύ εύμορφα».

Η πενθερά της κατέβη και αυτή την κλίμακα, χωρίς να εννοή καλά-καλά, διατί κατέβαινεν. Όταν όμως ησθάνθη τας ψυχράς σταγόνας του νερού επί του μετώπου της έστρεψεν προς τα οπίσω. Ο Κώστας εσταμάτησε και αυτός.

Η μητέρα του δεν ήθελε να φανή ολιγώτερον της νύμφης της ηρωική και να δείξη ότι εφοβείτο την βροχήν, αλλά δεν ηννóει και να βραχή. «Φώναξέ την να επιστρέψη, είπεν εις τον υιόν. Η υγρασία θα την πειράξη. Αι νέαι γυναίκες είναι πάντοτε απερίσκεπτοι τας πρώτας ημέρας του γάμου των».

Η Μαρία, η οποία δεν ήτο μακράν, ήκουσε τους λόγους της πενθεράς της. Έσπευσε να επιστρέψη, φοβουμένη μήπως την δυσαρεστήση. Και ως δια να δικαιολογηθή,

¹ Στο μυθιστόρημα Η Χειραφετημένη, η Μαρία Μύρτου, ζωγράφος από την Αθήνα, ζει και εργάζεται μόνη στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί γνωρίζει τον Κώστα Μεμιδώφ, γόνου φαναριώτικης οικογένειας και τον παντρεύεται κρυφά.

εδοκίμασε να της περιγράψει το θέαμα της λίμνης, όταν βρέχη. «Η λίμνη, η τόσος ήσυχος και ακίνητος άλλοτε, ήρχισε λέγουσα, η οποία σπινθοβολεί, μόνον όταν ο ήλιος στέλη θερμά φιλιά, η λίμνη τώρα με την βροχήν παίρνει τα φιλιά της οπίσω. Και να ιδήτε πως ανοίγει χίλια στόματα και πώς δέχεται τα ξενητευμένα της και πώς αναστατώνει τα ήσυχα και δροσερά παλάτια της...»

Η πενθερά της την έβλεπε, ως να εφαινετο αμφιβάλλουσα αν η νύμφη της ήτο καλά. Αυτή εσκέπτετο πώς θα επέστρεφεν εις το Σταυροδρόμι με τας τρομερές λάσπες των δρόμων και η Μαρία ωμιλούσε για φιλιά και δροσερά παλάτια. Δεν ημπόρεσε να κρατήση έν μειδιάμα² οίκτου, το οποίον δεν διέφυγε την προσοχήν του Κώστα. Και καθώς εγνώριζε καλά την μητέραν του, εμάντευσε τας σκέψεις της. Δεν θα την εννοήση ποτέ την Μαρίαν η μητέρα, εσκέπτετο! Και ησθάνετο ως κάτι να του επίεζε την ψυχήν.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 60-70 λέξεις να παραθέσεις τα ερωτήματα που θέτει η συντάκτρια και τις απαντήσεις που επιχειρεί να δώσει.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Κατά τη γνώμη σου, οι τρεις τελευταίες παράγραφοι του Κειμένου 1 μπορούν να αποτελέσουν μια ξεχωριστή νοηματική ενότητα; Απάντησε με συντομία και τεκμηριωμένα με σχετικές αναφορές στο κείμενο.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να επιλέξεις και να μεταφέρεις στο απαντητικό σου φύλλο τη σωστή απάντηση σε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις, οι οποίες βασίζονται στο Κείμενο 1 (μία μόνο από τις τέσσερις προτεινόμενες απαντήσεις είναι σε κάθε περίπτωση σωστή).

1 «Η 8η Μαρτίου καθιερώθηκε το 1975 από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως η...» (1^η παράγραφος): η λέξη «καθιερώθηκε» με κριτήριο τη σημασία της στο γλωσσικό περιβάλλον της πρότασης, στην οποία ανήκει, έχει ως συνώνυμή της τη λέξη:

² Ελαφρύ χαμόγελο (με ειρωνική χροιά)

- α. κατακυρώθηκε
- β. καταχωρήθηκε
- γ. επικυρώθηκε
- δ. ορίσθηκε

2. «Η απουσία οποιασδήποτε διάκρισης μεταξύ διαφορετικών ομάδων γυναικών μπορεί να κρύβει μια παγίδα που αντί να προάγει την ισότητα...» (2^η παράγραφος). Με τη μεταφορά ως εκφραστικό σχήμα η συντάκτρια επιχειρεί να:

- α. κάνει το νόημα της φράσης πιο ζωντανό και το ύφος λόγου πιο ειρωνικό,
- β. χρησιμοποιεί τη λέξη με την πραγματική της σημασία,
- γ. αναδείξει τον κίνδυνο που παραμένει παρά την ισότητα,
- δ. συγκρίνει δύο έννοιες, την ισότητα των γυναικών και τη διαφορετικότητα.

3. Η λέξη «φάσμα» (4^η παράγραφος) με κριτήριο τη σημασία της στο γλωσσικό περιβάλλον της πρότασης, στην οποία ανήκει, έχει ως συνώνυμή της τη λέξη:

- α. φάντασμα
- β. φωτεινή δέσμη
- γ. συχνότητες
- δ. μια κλίμακα με νοητά άκρα.

4. «...των οποίων κάθε επαφή με τον έξω κόσμο μεσολαβείται από τον σύζυγο ή τον κηδεμόνα» (4^η παράγραφος): Με την επιλογή της παθητικής σύνταξης στην παραπάνω πρόταση η συντάκτρια επιδιώκει να:

- α. τονίσει την εξάρτηση και κηδεμονία των γυναικών αυτών από τους άντρες τους,
- β. επισημάνει την ευθύνη των αντρών για την παραπάνω κατάσταση,
- γ. δηλώσει το άνισο της μεταχείρισης με τις γυναίκες του δυτικού κόσμου,
- δ. ειρωνευτεί την κατάσταση των γυναικών που κηδεμονεύονται από τους άντρες τους.

5. «έχει πάψει να μας σοκάρει»: η φράση-σχόλιο της συντάκτριας (5^η παράγραφος) δηλώνει:

- α. παραδοχή
- β. συμφωνία
- γ. επιδοκιμασία
- δ. αγανάκτηση

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4

Να ερμηνεύσεις τη διαφορετικότητα των δύο γυναικών, που πρωταγωνιστούν στο Κείμενο 2, τεκμηριώνοντάς την με συγκεκριμένες αναφορές (120-150 λέξεις).

Μονάδες 15